

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Kemi og Fødevarekvalitet/DLI
Dep sagsnr.: 29345
Den 3. februar 2015
FVM 366

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte stoffer i fødevarer, for så vidt angår arsen (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om grænseværdier for uorganisk arsen i fødevarer – nærmere bestemt i ris og risprodukter. Forslaget vurderes at reducere eksponeringen for uorganisk arsen fra fødevarer. Forslaget vurderes at øge beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) den 11. februar 2015. Fra dansk side kan forslaget støttes.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer i fødevarer.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EØF) nr. 315/93 af 8. februar 1993 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler, særligt artikel 2, stk. 3.

Forslaget behandles i en forskriftprocedure med kontrol i Den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i Den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) har i 2009 revurderet uorganisk arsen og fundet, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for de sundhedsskadelige effekter af stoffet.

Uorganisk arsen findes i drikkevand og optages i riskorn via vandingsvandet. Uorganisk arsen findes desuden i visse tangprodukter. Uorganisk arsen er en kemisk forurening, som findes i miljøet, og som ikke kan undgås.

For at begrænse risikoen for hud- og lungekræft, foreslår Kommissionen med henvisning til EFSA's vurdering, at der fastlægges grænseværdier for uorganisk arsen i ris og risprodukter. Grænseværdierne vil blive suppleret af et forslag om regler for prøveudtagning og analysemetoder i den offentlige kontrol af uorganisk arsen. Dette vil ske med en ændring til Kommissionens forordning (EF) nr. 333/2007.

Forslaget medvirker til at reducere indtaget af uorganisk arsen under hensyntagen til, hvad der er realistisk opnåeligt i praksis.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af Kommissionens forordning (EF) nr. 1881/2006 af 19. december 2006 om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark og forventes ikke at medføre andre ændringer af lovgivning.

Konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser.

Forslaget vurderes at styrke beskyttelsesniveauet i Danmark, fordi fastsættelse af grænseværdier vil lette kontrollen og egenkontrollen, da specifikke grænseværdier er lettere at anvende, end at fødevarerikkerhederne selv skal lave konkrete vurderinger i henhold til fødevarerikkerhedsforordningens artikel 14, hvorefter fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige. Endvidere vil fastsættelse af grænseværdier fjerne de mest forurenede partier fra markedet.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

DTU Fødevarerinstitutionen kommenterer, at de fundne indhold af arsen i ris og risprodukter i Danmark (undtagen brune ris og ris og risprodukter til børn) næsten alle er under den foreslåede grænseværdi. Denne grænseværdi vil derfor i bedste fald give en marginal sænkning af indtaget af uorganisk arsen. Den foreslåede grænseværdi for ris og risprodukter til børn på 0,10 mg/kg vil derimod kunne medføre en sænkning af indtaget af uorganisk arsen hos børn.

Fødevarestyrelsen bemærker til dette, at grænseværdierne vil medvirke til at reducere indtaget af uorganisk arsen under hensyntagen til, hvad der er realistisk opnåeligt i praksis.

DI Fødevarer kommenterer vedrørende ris til spædbørn og småbørn, at det er vigtigt at understrege, at der ikke er en officiel harmoniseret analysemetode for uorganisk arsen i ris baserede produkter til små børn. De ønsker desuden at grænseværdien øges til 0,2 mg/kg i risbaserede produkter til spædbørn og småbørn.

Fødevarestyrelsen bemærker til dette, at det Europæiske standardiseringsorgan CEN forventes i 2015 at offentliggøre en europæisk standardmetode til bestemmelse af uorganisk arsen i fødevarer (inklusive ris). Endvidere har EU's referencelaboratorium for metalanalyser i fødevarer vurderet, at analyseresultaterne af uorganisk arsen er sammenlignelige trods anvendelse af forskellige analysemetoder.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at befolkningens eksponering for uorganisk arsen begrænses af hensyn til folkesundheden. Fødevarer vurderes at være en væsentlig kilde til menneskers eksponering for uorganisk arsen, hvorfor grænseværdier i fødevarer øger fødevarsikkerheden.

Regeringen arbejder for lavere grænseværdier for uorganisk arsen, men kan acceptere de foreslåede værdier, som medvirker til at reducere indtaget af uorganisk arsen.

Fastsættelsen af grænseværdier vil også lette kontrollen og egenkontrollen, da specifikke grænseværdier er lettere at anvende, end at fødevarer virksomhederne selv skal lave konkrete vurderinger i henhold til fødevarerforordningens artikel 14, hvorefter fødevarer ikke må markedsføres, hvis de er farlige.

På den baggrund agter regeringen at stemme for forslaget.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på de umiddelbare tilkendegivelser i Den Stående Komité for planter, dyr, fødevarer og foder (SCoPAFF) vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.